

מדינת ישראל
ועדה ממשלתית לבחינת מדיניות הענישה

יום ראשון, ג' באב התשע"ב, 22/7/2012, שעה 18:00

נוכחים:

השופטת (בדימוס) דליה דורנר - יו"ר הוועדה
פרופ' אורן גזל אייל – חבר ומרכז הועדה, אוני' חיפה
פרופ' אפרת שוהם – יו"ר האגודה הישראלית
לקרימינולוגיה, המכללה האקדמית אשקלון
אסף וסרצוג – אגף תקציבים, משרד האוצר
פרופ' מרדכי קרמניצר – המכון הישראלי לדמוקרטיה,
האוני' העברית
ד"ר באדי חסייסי – האוניברסיטה העברית
עפרה קלינגר – ראש אגף האסיר, שב"ס
אסתי שדה – ס' מנהלת שירות המבחן למבוגרים, משרד
הרווחה
רחל ויינשטיין – מנהלת שירות המבחן למבוגרים, משרד
הרווחה
רחל שרביט – מנהלת אגף תקון, משרד הרווחה
ד"ר חגית לרנאו - הסנגוריה הציבורית הארצית
עו"ד חיים ויסמונסקי – פרקליטות המדינה
עו"ד יהושע (שוקי) למברגר – פרקליטות המדינה
ודים גורדון – משרד האוצר
עו"ד רביד דקל – מח' יעוץ וחקיקה, משרד
המשפטים
עו"ד ענת אסיף – מח' יעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
עו"ד רחל גוטליב - המשנה ליועמ"ש (פלילי) לשעבר
חנן סידור - מזכיר הוועדה

פרוטוקול

קיבלתם את ההודעה ששלחת על השינוי עמדה?	<u>השופט דורנר:</u>
לא, לא, רק לך שלחתי.	<u>אורן גזל אייל:</u>
בסדר. טוב, אז תציג.	<u>השופט דורנר:</u>
שאני אספר או שאתם?	<u>אורן גזל אייל:</u>
אני דיברתי עם מנכ"ל המשרד על אפשרות שמשהו	<u>רחל שרביט:</u>
יועבר לשירות המבחן מבוגרים והוא אמר להגיד לפרוטוקול חד משמעית שאין לנו כמובן את התנגדות לגבי ההיבט המקצועי, אבל ההיבט המימוני, תקציבי, כוח אדם, רק עם הרפרנט שלנו, של המשרד יהיה נוכח. הוא היה אמור להיות נוכח בפעם הקודמת כשאנחנו דיברנו בינינו. רק אם הוא ייתן את אישורו ונדע שהאוצר מסכים. בלי זה אנחנו לא מתחייבים לשום דבר.	
ברור לחלוטין. אוקיי, בואו נדבר על מה היתה	<u>אורן גזל אייל:</u>
השיחה. כמו שאתם זוכרים בפגישה הקודמת, דיברנו על הרעיון של להחליף את עבודות השירות בסוג אחר של ענישה בשירות המבחן, לא להעביר את עבודות השירות לשירות המבחן, אלא לאפשר לשירות המבחן לעשות משהו שהוא כמו מבחן חלף מאסר או מבחן אינטנסיבי או כל שם אחר שעוד לא חשבנו עליו עד הסוף, במסגרתו אפשר יהיה להטיל עונש שחומרתו דומה לעונש של עבודות השירות, אבל שהוא מלווה או בטיפול או שהוא כולו טיפול או שהוא מאפשר לנידון לעבוד ולפרנס במקביל, זאת אומרת לתקן את החולאים של עבודות השירות שהוצגו לנו בצורה כל כך משכנעת על ידי השב"ס בעצמו באמצעות זה שהטיפול בנושא הזה יעבור למבחן. בישיבה הקודמת שירות המבחן הביע הסתייגות מסוימת. אני הבנתי שהיום הם הרבה פחות מסויגים ובלבד שכמובן זה נטל אחר לגמרי, זה עולם אחר. אז אנחנו לא דיברנו עם שירות בתי הסוהר שלא נמצא פה גם היום, הוא לא מיוצג פה גם היום כדי לדעת מה דעתם על זה, אבל אנחנו נשמח לשמוע עכשיו כשאנחנו יודעים ששירות המבחן לא מתנגד לרעיון, רעיונות לזה. אני אגיד לכם שבשיחה מקדימה שערכנו, יו"ר הוועדה, מוטה ואני, העלינו חשש שאם השם יהיה רק מבחן או מבחן אינטנסיבי או אפילו חלף מאסר, אז זה לא מה שיחליף את המאסר ולא מה שיחליף	

את עבודות השירות. רק בגלל השם, לא בגלל התוכן, כי היקף הנטל שייפול על הנידון יכול להיות דומה. היקף השעות אפילו יכול להיות דומה, ולמשל אם זה טיפול מ-8 עד 3 כל יום, זה מבחינת החומרה שלו לנידון, זה לא יותר קל מאשר עבודות שירות מ-8 עד 3 כל יום, אבל השם עלול לגרום לאנשים לחשוב שזה לא מספיק חמור ולכן לא להטיל את זה במקרים שהיום מטילים עבודות שירות, שזה לא יחליף מאסר. אז למשל שם זה אחד הדברים שצריך לחשוב עליו בהקשר הזה, אבל בטח יש עוד דברים שצריך לחשוב עליהם ואני נשמח אם נפתח את הדיון בזה. אני כבר רוצה להגיד שחשבנו לקראת הישיבות הבאות להזמין אולי את השופט בבית משפט לסמים.

רחל שרביט: לא, השופט בארי.

אורן גזל אייל: וזה עדיין פועל ככה?

רחל ויינשטיין: כן, זה פועל בצורה מאוד מצומצמת, אבל פועל, כי אנחנו מעורבים בזה.

אורן גזל אייל: אוקיי, אז לשמוע את זה. נושא נוסף, הטיפול

באסירים לקראת שחרורם. זה נושא שמוטה חשב שגם אנחנו צריכים לייחד לו ישיבה, ונעשה את זה באחת משתי הישיבות הקרובות.

השופטת דורנר: אני רוצה לפני שנשמע, להעיר שתי הערות. כפי

שאנחנו רוצים הרי לחפש, לתת לבתי המשפט כלים נוספים למאסר, כעונש שיכולים לסייע ברמה כזאת או אחרת, תוך לקיחה בחשבון כמובן את הצורך של הוקעה, גמול וכיוצא באלה, אבל שיהיו כלים כאלה. לצד זה צריכים להיות גם בתי משפט שיהיו מתורגלים להפעיל את הכלים האלה, לכן חשבתי כבר מהישיבה הראשונה שהרעיון של אותם בתי משפט קהילתיים, יכול שאפשר גם להפעיל אותם, לשכנע אותם כמופיעים בפניהם, גם על השופטים, לבנות כך שהם יוכלו לעשות שימוש בכלים האלה. לכן בתי משפט הקהילתיים נראים לי רעיון נכון ביסודו, ותחשבו על זה.

אורן גזל אייל: אולי נספיק דיון כזה כבר לקראת סוף הישיבה

היום, כי רחל שנמצאת איתנו פה חזרה מניו יורק וראתה בתי משפט קהילתיים שם.

השופט דורנר:

אני רק העליתי את זה פשוט שנראה כולנו את כל

מה שאנחנו שומעים, באיזשהו קונטקסט.

אורן גזל אייל:

אוקיי. יש למישהו מה לומר לגבי הרעיון של איך

המבחן יכול להחליף את עבודות השירות?

רחל וינשטיין:

אני רוצה לתקן ולהגיד שזה לא רק מבחן, זה

בעיקר שלי"צ. זה שירות לתועלת הציבור ואולי צריך לקרוא לזה באמת שלי"צ

לעבירות חמורות, שם אטרקטיבי אבל שלי"צ לעבירות חמורות, כי השלי"צ קיים

והוא קיים בעצם לכל טווח העבירות היום, רק שהיום הנטיה היא יותר להטיל

שלי"צ במקרים היותר קלים ואם אנחנו מדברים על שלי"צ לעבירות חמורות, אנחנו

בעצם מדברים על שלי"צ שגם מבחינת האינטנסיביות שלהם נצטרך להמליץ על יותר

שעות. אם היום הממוצע של השעות המוטלות הוא 130-150 שעות, אז אנחנו

מדברים על טווח הרבה יותר גבוה. כמובן אינטנסיביות הפיקוח שזה אני חושבת

מילת המפתח כאן, כי לפיקוח יש משמעות מאוד גדולה ככל שהעבירות הן יותר

חמורות. גם מבחינה ציבורית אם אתה אם אתה כל הזמן חוזר ומעלה את זה, את

החשיבות מבחינת הנראות של הדברים. צריך איזה סוג של פיקוח שהוא אחר

וכמובן גם ההיקף והתאמה הנכונה של סוג עבודות השירות לאדם. את כל זה צריך

לעשות, את ההתאמה שהיא התאמה מיוחדת.

אורן גזל אייל:

אבל מדברים רק על שלי"צ? לא מדברים למשל על

טיפול?

רחל וינשטיין:

כן, בוודאי. חלק מההצעות הן באמת שלי"צ ומבחן

במקרים המתאימים. היום ב-30% מהמקרים יש שילוב של שלי"צ.

אורן גזל אייל:

מוסד גמילה, שהוא צריך להיות מבוקר עד אחרי

הצהריים כל יום, יש היום כאלה פעילויות?

רחל שרביט: שלי"צ במרכז יום?

אורן גזל אייל: לא, שלי"צ, בלי שלי"צ.

רחל שרביט: מרכז יום, ודאי..

אורן גזל אייל: אוקיי, אז אפשר לעשות גם תהליך כזה. אם אדם

נמצא מ-8 עד 3 אחרי הצהריים כל יום במרכז כזה, מבחינת חומרת העונש זה לא פחות חמור מעבודות שירות.

רחל שרביט: אפשר גם להטיל את זה אחרי שעות העבודה.

נאמר שהוא עובד, אז אפשר מרכז ערב.

אורן גזל אייל: בסדר, אז זה לא חייב להיות של"צ, זה מה שאני

מתכוון. זה יכול להיות מגוון מאוד רחב. זה יכול להיות איזוק אלקטרוני. זה יכול להיות מגוון מאוד רחב.

יהושע למברגר: לא הייתי בפעם הקודמת, אני מצר, אבל נראה לי

שלא כדאי לפספס את הנושא של העבודה עצמה גם לתועלת הציבור, לא להתפור. לבוא לבן אדם במשך שבע שעות, שיקום, אני לא יודע איזה מן שיקום כזה.

רחל שרביט: במרכז יום יש. לעברייני מין יש לנו מרכזי גמילה.

אורן גזל אייל: אני הייתי מציע שני שמות אלטרנטיביים להסית

את זה משל"צ. אפשרות אחת יכולה להיות עבודה לתועלת הציבור, זאת אומרת עבודה או שירות מוגבל לתועלת הציבור, זאת אומרת הכרח שיבטא איזה עבודה. למה עבודה לעומת שירות? שירות זה משהו שהוא באמת מזדמן, הוא מאה שעות של כמה פעמים בשבוע עבודה. זה משהו יותר אינטנסיבי. זה מזכיר את עבודות שירות. זה עבודה לתועלת הציבור, זה משהו אינטנסיבי מבחינת הדברים.

השופטת דורנר: מוטה בזמנו בשיחה מקדימה הציע שלילת חירות.

יש לנו מאסר בעבודות שירות. נקראה לזה שלילת חירות בעבודה לתועלת הציבור.

אורן גזל אייל: אז זה העניין, השאלה אם חייבים להכניס את

הנושא של עבודה לתועלת הציבור, כי אז אנחנו מוציאים מתוך החלטה אפשרויות, אנשים שנרצה חלף מאסר לשלוח אותם לחצי שנה למוסד יום כזה. של יעבדו, שיעברו טיפול אינטנסיבי חצי שנה במקום להיות בכלא יהיו שם, ישנו אמנם בבית אבל יהיו שם שמונה שעות ביום כמו שהיום עובדים שמונה שעות ביום, וגם יטפלו בהם. אני לא אומר שזה יהיה ברוב המקרים. אם אתה מגדיר את ההליך החדש הזה

שבא להחליף את עבודות שירות, אתה מגדיר אותו כשירות לתועלת הציבור או עבודה לתועלת הציבור, אתה מוציא את האפשרות להשתמש,

יהושע למברגר: המבחן קיים.

אורן גזל אייל: לא הבנת אותי. המבחן עדיין קיים. אפשר להמשיך

להשתמש בזה במסגרת המבחן הזה. אני רוצה להשתמש בכלים האלה במקרים שצריך, כסוג עונש חלף מאסר במקום העבודות שירות. במקרים שהיום מטילים עבודות שירות, אז בהרבה מקרים במקום עבודות שירות יטילו את השלי"צ החדש הזה או העבודה לתועלת הציבורית, נקרא לה ככה, לא משנה. בהרבה מקרים זה יכול לא להתאים, ומה שיכול דווקא יותר להתאים, זה שאדם יתייצב,

יהושע למברגר: איך תבחין בין הסמכות היום שהם יכולים לומר

תשמע, המבחן שלך שאתה צריך להתייצב במשך חמישה חודשים במעון ל-34:12 וזה המבחן שלך. אם אתה לא עומד בזה, חוזרים בחזרה לבית הדין שגזר את הדין.

אורן גזל אייל: לא, אז אני אגיד לך, שאלת האידך תבחין,

יהושע למברגר: לא, העבודה לתועלת הציבור אינטנסיבית כזאת,

אין לך היום סמכות בהיקפים האלה בשביל להגיע כל יום,

אורן גזל אייל: כמה שעות מותר בחוק?

רחל ויינשטיין: החוק לא קובע שעות. אנחנו קבענו טווח של שעות

שהוא עד 600, שוב, מתוך התפיסה שאדם גם צריך לעבוד ולפרנס את עצמו.

אורן גזל אייל: אני אמרתי מבחן אינטנסיבי, הגבלת חירות. נקרא

לזה אחרת, זה ישמש למקרים היותר חמורים. משך התקופות יהיה יותר גדול, אבל אתה צודק שזה עניין של מידה ודרגה וכמובן יהיה את ההבדל המאוד משמעותי שזה יהיה חלף מאסר, זאת אומרת שיהיה אפשר לעשות הפסקה מנהלית. יהיה לזה גם את המרכיב הזה. נכון הוא שאנחנו לא באמת מבחינים. אנחנו מנסים לחשוב על איך להמציא לזה,

יהושע למברגר: גם במבחן אתה יכול להפסיק, אם אדם לא עומד

במבחן,

השופט דורנר:

מבחינה ציבורית למרות שזה לא כך, אבל מבחינה ציבורית מבחן לא נתפס לעונש. הוא נתפס, אתה שלחת אותו הביתה. זה אין מה לעשות והשופט יודע את זה. לכן מה שהשפיע בכל זאת על שימוש בעבודות שירות למרות שאמרת שהם לא כל כך מבדילים, אבל אני כשופט יודעת, מאסר ועבודות שירות. המילה מאסר. אני אמרתי, אני נותנת לו, אמנם הוא לא יכנס לבית סוהר אבל יש לו סטיגמה.

יהושע למברגר:

זה מאסר בפועל.

השופט דורנר:

בדיוק. עכשיו, אני רוצה לתת לשופטים הקהילתיים כלי נוסף שלא יכניס אותו לבית סוהר, אבל כלי נוסף. אז אם אני אקרא לו מבחן כזה או מבחן אחר, אני חוששת שלא יעשה בו שימוש, לכן מוטה העלה את הרעיון שלילת חירות.

רביד זקל:

אני לא מצליחה להבין את ההבדל.

מרדכי קרמניצר:

אולי אני אנסה להסביר. אנחנו חוזרים לדיון שהיה פה על מאסר ועבודות שירות.

השופט דורנר:

על זה אנחנו מדברים.

מרדכי קרמניצר:

על מאסר ועבודות שירות. אני חושב שזה דבר די בעייתי מהבחינה הזאת,

השופט דורנר:

אני קראתי רק את הפרוטוקול, הגעתי לדעה שמוטב כבר לשלוח אותו לבית סוהר ישר.

מרדכי קרמניצר:

זאת בדיוק השאלה. אתה רואה את הפרוטוקול, אתה אומר לעצמך האם כדאי בכלל לוותר על זה או שזה בכל זאת עם כל הקשיים והבעיות עדיף מלהיות במאסר ממש, אז אולי זה קצת עדיף מלהיות במאסר ממש, אבל זה דבר לא מוצלח. למה זה דבר לא מוצלח? כי אתה עוקר אדם מהעבודה שלו, זה לגבי אותם אנשים שכן עובדים. אתה בזה מחולל נזק גדול מאוד. הרי אחרי שהוא יגמור את התקופה הזאת, הוא לא ימשיך בעבודות השירות ולא ברור בכלל שהוא יוכל לחזור למקום הקודם, כלומר העקירה מהעבודה היא בהרבה מאוד מקרים שיגור של האדם לעולם העברייני. ב', זה לא מלווה בשום מערך טיפולי אצל

אנשים שהם מאוד זקוקים למערך הטיפולי. אנשים מתייחסים לזה כאל עבודת כפייה, כאל דבר שהם נגדו. לכן המחשבה היא האם אפשר לבנות משהו שהוא יהיה על המסגרת הזאת, אבל הוא יהיה בנוי הרבה יותר נכון, אבל הוא יהיה בנוי יותר נכון מבלי שהוא יבריא את השופטים שרוצים להחמיר עם הקטגוריה הזו.

השופט דורנר: אם בכל זאת רוצים להעניש אותו.

מרדכי קרמניצר: רוצים להעניש אותם, לכן הם רוצים מאסר ועבודות שירות מבלי שזה יבריא את השופטים משימוש בסנקציה שנבנה אותה מחדש כדי שהיא תהיה יותר נכונה, יותר טובה. זה האתגר, איך לבנות מצד אחד משהו שהוא יהיה יותר נכון. מצד שני שהוא לא יהיה כזה, קוראים לזה מבחן אינטנסיבי, אז ברור שיגיעו לשם לא אנשים שעכשיו נידונים למאסר ועבודות שירות. אנחנו רוצים לבנות אחרת את המאסר ועבודות שירות יותר נכון מבלי להבריא את בתי המשפט מהקטגוריה הזאת.

יהושע למברגר: איך יגשר מהלך כזה על אדם שהוא לא הפסיק את העבודה שלו? נניח אדם עבריין שנדון והוא עובד בעבודה שהוא צריך להגיע בדרך כלל מ-8 עד 4 אחר הצהריים וזו עבודתו השגרתית. היום אנחנו רוצים להטיל על אותו בן אדם את אותו עונש חדש בלי לפגוע בו במקום עבודתו. עבודות שירות זה בעייתי מפני שחצי שנה אתה הולך הביתה. עבודה לתועלת הציבור זה אפשרי, זה כמה שעות ביום, שעתיים ביום, שלוש שעות ביום אחר הצהריים פרוס לתקופה ארוכה, שאפשרי גם כן. מהו הפתרון המאסר? איפה זה פותר?

מרדכי קרמניצר: למה אני קורא לזה שלילת חירות? כי הרעיון הוא לקחת מהאיש הזה חירות, אבל לקחת ממנו את החירות בדרך שלא תפגע בו ותהפוך אותו אחר כך לעבריין, אלא בדרך יותר סבירה. אז למשל שהאיש הזה, כן נאפשר לו ללכת לעבודתו, אבל כשהוא מסיים את עבודתו נשלול את חירותו להמשך היום ונעשה התאמה מה נכון, לא סתם כדי להתעלם ממנו, מה הדפיציטים של האיש הזה, של מסגרת טיפולית או אינני יודע מה יכול להועיל לאדם כזה, כלומר לעבוד עם האלמנט של שלילת חירות, אבל לאו דווקא עם עקירתו מעבודתו לגבי אנשים,

השופט דורנר: אותם אלה שעובדים. יש כאלה שלא עובדים.

מרדכי קרמניצר: יש כאלה שלא עובדים, שיעבדו, אבל אז צריך

להוסיף את הדברים הטיפוליים וכו', כי עצם העבודה כשלעצמה, עבודת כפייה לא הופכת אדם לאדם שומר חוק ולא מטפלת בבעיות שיש לאנשים האלה. זה הכיוון.

אפרת שוהם: אני רוצה לעשות קצת סדר בגלל שנראה לי שאנחנו

קצת מערבבים דברים. ראשית, אני רוצה להגיד איזושהי הערה מוקדמת לגבי עבודות השירות. אני מסכימה שמהפרוטוקול זה נראה לא טוב. התחושה שלי, שכשהממונה על עבודות שירות הציגה את הדברים, היא היתה יכולה להציג אותם גם אחרת. היא לא בהכרח הציגה את התמונה של עבודות שירות. היא הציגה מה לדעתה פרובלמטי בעבודות שירות, ככה שאני באופן אישי לא מרגישה מספיק שלמה לומר אוקיי, האופציה הזאת של עבודות שירות היא לא טובה. אבל אם אנחנו יוצאים מתוך הנחה שמה ששמענו זה בכל זאת השורה התחתונה וזה פחות טוב, ואנחנו מחפשים איזושהו מדרג של מבחן, אנחנו קצת מתפרצים ואולי אתם תעזרו לי לדלת פתוחה, כי יש לפחות אחד עשרה מודלים שונים של מבחן, שההבדלים ביניהם שיש גישות במבחן שממוקדות בטיפול ויש גישות ברצף השני שממוקדות בפיקוח, ויש את האמצע שזה טיפול ופיקוח. אנחנו רוצים בעצם להשיג שני דברים: אנחנו רוצים מצד אחד שלא יהיה התיוג של אדם כאסיר, גם אם זה עבודות שירות. אנחנו רוצים שהוא לא יפסיק את העבודה שלו. אנחנו רוצים לומר לציבור, תראו, זה לא קייטנה, זה לא שהוא יצא בזול, אלא שהוא כן קיבל עונש. אנחנו רוצים שאיזושהו מדרג, עונש של מבחן, שגם סוגים של מבחן שהוא מבחן פתוח, שהוא ממוקד בטיפול וגם סוגים של מבחן שהוא מבחן סגור, שהוא ממוקד בפיקוח, ואז אם אתה משאיר את האיש במקום העבודה שלו למשל, אבל אני לא הייתי שוללת את החירות. אני הייתי מחמירה את הפיקוח. פיקוח או במונחים של פיקוח אלקטרוני כמו שאתה הראית באנגליה ובמקומות אחרים, או אני יודעת ששירות המבחן יודע לעשות יפה פיקוח גם בלי פיקוח אלקטרוני. יש אולי בעיה במבחן פתוח ומבחן סגור, בגלל שהנשאר הוא שם של מבחן, ואז אולי גם אצל השופט וגם אצל הציבור, אז האיש יצא בזול. אז לא פתרנו את הבעיה של להחליף את ההתערבות הפתוחה מול ההתערבות הסגורה, אבל אני חושבת שמה שצריך להבחין את הדרגות, זה לא

לקחת של"צ ולתת לו שם אחר, כי לשל"צ יש מטרה של התמקדות בטיפול והשאת האדם בקהילה. אנחנו מחפשים עוד אופציית ביניים שהיא סוג של מבחן עם הכלים שיש למבחן, שזה גם טיפול וזה גם שהאיש יישאר בעבודה או שהוא ישולב בתעסוקה, אבל הפיקוח עליו יהיה הרבה יותר מחמיר. פה יש סוגים של פיקוח, אלקטרוני או לא אלקטרוני וזה צריך לקבל ביטוי בשם. זה לא מבחן פתוח ומבחן סגור לא היה עושה את העבודה, אבל נדמה לי שזאת צריכה להיות נקודת המוצא.

השופטת דורנר: אגב, אם אנחנו פוחדים להוציא אדם מהעבודה, אז למעשה ההפרה והכנסה לבית סוהר, יהיה שהוא לא יפסיק לעבוד. מה אנחנו עשינו? היום שהוא יקבל את סוג העונש הזה בתנאי שהוא עובד. העבודה הרגילה שלו היא הסיפור.

רביד דקל: ולכן זה צריך להתמקד בפיקוח.

אורן גזל אייל: רביד, הרקע הוא שראינו שעבודות שירות זה המצאה שלנו, וזו המצאה שיש בה בעייתיות והעונשים בחומרה בינונית במקומות אחרים פועלים על בסיס תפיסות ששירות המבחן מפעיל לרמות פיקוח גבוהות יותר. לכאורה מה היינו צריכים לעשות? לכאורה יכולנו לבטל את עבודות השירות, להשאיר את המבחן כמו שהוא ובעצם שהשופטים יגזרו על אלה שהיום גוזרים עליהם עבודות שירות, יגזרו עליהם של"צ, צווי טיפול, כל הדברים שהם עוזרים בהיקפים יותר גדולים.

רביד דקל: זה בעיה של יחסי ציבור בהקשר הזה.

אורן גזל אייל: בעצם זה לא רק יחסי ציבור, זה גם העובדה שאנחנו רוצים פה את הסטיגמה שנלווית לעבודות שירות.

השופטת דורנר: כשאני יושבת כשופטת, זה לא רק שאלה של יחסי ציבור, זה הערכה שלי כשופטת, אני רוצה להטיל עליו עונש. המבחן גם בעיני כשופטת. ודאי שופט שלום שיושב, הוא מבין שזה טיפול, אבל הוא רוצה לתת עונש גם כלפי הציבור וגם כלפי עצמו. זה לא שהוא עושה איזה יחצ"נות.

רביד דקל: נכון, אבל אם היו אומרים לך שכל מה שיש לך בעולם זה רק שירות לתועלת הציבור ואת יכולה לכוון את המינון שלו, את יכולה

להפוך אותו למשהו שהוא במהלך חצי שנה שמונה שעות ביום בדיוק כמו עבודות שירות. האופציה הזאת קיימת, רק מכיוון שבתפיסה של השופטים,

השופטת דורנר: אבל יש תפיסה ציבורית. כשאני אומרת לציבור, זה כולל גם שופטים.

רביד זקל: כן, כן, ברור.

אורן גזל אייל: האמת היא שזה כולל רק שופטים. כמו שאמרתי קודם, מוטה, הציבור לא מבחין בין של"צ לעבודות שירות. זה משהו אחר לגמרי. בציבור מבלבלים על זה כל הזמן. גם זה מופנה לשופטים. מה שהיום אתם מטילים עבודות שירות, תטילו על האנשים האלה מבחן אינטנסיבי, מבחן בפיקוח.

מרדכי קרמניצר: אולי פיקוח מוגבר? האלמנט הפיקוחי הוא מה שצריך להדגיש בשם.

אורן גזל אייל: אוקיי, יכול להיות.

מרדכי קרמניצר: פיקוח מוגבר.

רביד זקל: צריך לזכור שגם הכיוון של עבודות שירות וגם הכיוון של שירות לתועלת הציבור, אפשר להגיע לתוצאה הזאת, רק השאלה היא איך מבהירים שהאופציה הזאת קיימת. למה אני מתכוונת? כי אם מדברים על עבודות שירות, אז החוק קובע שההיקף של עבודות השירות צריך להיות שמונה שעות ביום, אבל עד חצי שנה, אבל זה לא יכול לפחות משש שעות ליום. אם בית המשפט היה רוצה, הוא היה אומר אוקיי, אתה תעבוד שש שעות ביום ובשעתיים הנותרות אתה יכול לאסוף את השעתיים האלה וללכת לטיפול, כי אמרנו קודם שמבחן יכול להתלוות לעבודות שירות. אז אפשר להגיע לזה מהכיוון של עבודות שירות. עדיין אנחנו לא משיגים את התוצאה של הגמישות מבחינת השעות, אם הוא רוצה לעבוד את שעות העבודה שלו, אם הוא רוצה לשמר את מקום העבודה שלו ואז אי אפשר למעשה מבחינת הגמישות לדחות את שעות השירות לתועלת הציבור. זה מצד אחד. מצד שני אפשר להגיע גם לתוצאה הזאת מהכיוון של השירות לתועלת הציבור כי הוא יכול להתלוות להרשעה, שאז זה כמו עבודות שירות. הוא יכול להיות בהיקף שעות במהלך חצי שנה שהוא דומה לעבודות שירות. הוא יכול להיות

בשעות שמשאירות את האפשרות לנידון גם לעבוד בהן. זאת אומרת שלתוצאת האמצע שאתה רוצה להגיע אליה, אתה יכול להגיע קצת פחות מהכיוון של עבודות שירות, קצת יותר מכיוון של שירות לתועלת הציבור. לא בטוח שאתה צריך אפילו תיקון חקיקה לצורך העניין. השאלה היא איך אתה מנגיש את זה לציבור השופטים כאופציה שאפשר לעשות בה שימוש.

באדי חסיסי:

מי יעשה את זה?

אורן גזל אייל:

תזכרו את הרקע. הרקע הוא שהממונה על עבודות

שירות אמרה שהיא לא יודעת בעצם לטפל באנשים שמגיעים אליה והיא לא מצליחה להגשים את זה. שירות המבחן אומר לנו, אנחנו צריכים לקבל גם עבריינים שביצעו עבירות יותר חמורות. היום אנחנו לא מקבלים אותם וזה פספוס. לא מספיק מקבלים אותם, וזה פספוס.

השופט דורנר:

לא מספיק מקבלים אותם, אבל אם תיתנו לנו

יותר אמצעים, יותר תקציבים,

אורן גזל אייל:

לא, ברור.

השופט דורנר:

ברור לגמרי שהם לא יעשו את זה, אבל יש להם

כבר את היכולת.

רביד דקל:

היו מצבים שאתם הצעתם תכנית של שירות

לתועלת הציבור אינטנסיבית שהיא יותר ויותר דומה לכיוון של עבודות שירות?

רחל ויינשטיין:

ודאי. יש הרבה מאוד מקרים שאנחנו ממליצים על

600 וגם המלצנו על 800 שעות, שזה חרג אפילו מהסקלה שלנו, במקרים מאוד חמורים. אני יכולה לזכור מהדברים מקרה שלי. פשוט אני זוכרת אותו, במקרה של גרימת מוות ברשלנות בתאונת דרכים, שזה היה מקרה שזעק לאיזשהו סוג של התערבות. אני זוכרת אותי מופיעה בבית משפט ונלחמת על המקרה הזה ובסופו של דבר הבחורה שהרגה ילד בתאונת דרכים קיבלה 600 שעות שלי"צ וזה היה הכיוון הנכון ביותר במקרה הזה, במקום מאסר ועבודות שירות. היא עשתה את זה באיזושהי מסגרת של תפעול וילדים והיא עשתה טיפול חברתי ועשתה טיפול לעצמה, ואין ספק שזה היה הפתרון הנכון ביותר, ויש הרבה מקרים כאלה. אי אפשר

לספור אותם באלפים. אמרתי שיש 4,000 צווים בשנה, אבל יש הרבה מאוד מקרים גם של עבירות חמורות, שאנחנו מצליחים לשכנע בתי משפט שזה הדרך הנכונה והטובה ביותר לכולם, לחברה, לאדם עצמו.

חגית לרנאו: אני רוצה לענות לרביד. רביד, מה שאת אומרת זה נכון טכנית אבל באמת נראה לי שכשישבנו והקשבנו גם לשב"ס, לא רק לממונה עבודות שירות, גם הדברים שעופרה אמרה בפעם הקודמת, זה מאוד ברור שיש גישה מאוד שונה, גם אם יעשו בדיוק אותו דבר, הרוח, הגישה, ההתאמה, התפיסה של לא שיש לנו מערכת והעברייך צריך להיכנס לתוך המערכת שלנו והיא נוקשה והיא קשה ומי שלא עומד בזה, אז משהו איתו לא בסדר, לבין התפיסה שאומרת בואו נסתכל על אנשים באיזה תפיסה הרבה יותר הוליסטית ואינדיבידואלית ונתאים להם ונראה, נעשה איזה איזון בין תפיסה טיפולית לבין נתונה לחברה לבין דברים אחרים. משהו בהסתה של זה, כל מה ששירות מבחן אומר,

רביד דקל: זה היה בדיוק ההערה של תחילת הדיון כאן לגבי העניין התקציבי, שזה נכון יהיה באמת שמי שיבחן את התמהיל הנכון ואם ללכת לכיוון של עבודות שירות או דווקא מהכיוון של שירות לתועלת הציבור.

חגית לרנאו: אבל התפיסה של שב"ס היא נוקשה. בהבדלים של טרמינולוגיה, כשישבה שם עופרה ואמרה, המעסיקים, קודם כל הם לא רוצים וקשה להם, וחוף מזה הם הופכים להיות וכחנים שלנו. ישבה רחל ואמרה, אנחנו פונים אליהם ואנחנו אומרים להם אנחנו ננסה כמה שיותר להתאים לצרכים שלכם, תגידו לנו מה הצרכים, ואנחנו עובדים איתם בשיתוף פעולה. הם מדווחים לנו. אפילו ברמה של תפיסת עולם.

השופטת דורנר:

אפרת שוהם: חגית, ראינו 600 נציגים מכל מיני מגזרים, מכל מיני תעסוקות ואנשים מוכנים לקבל אסיר משוחרר, אבל לא עברייך מין. עברייך מין, 3% אמרו שישכימו לקבל אותו בתנאים מסוימים. זה מה שבאדי ניסה לומר קודם. אלה הקבוצות הבעייתיות. האנשים האלה נתפסים כמסוכנים יותר, ואז

השאלה איך אנחנו נותנים בכל זאת את התחושה שאנחנו גם לא מכניסים לכלא וגם מגנים על הציבור במרכאות או לא במרכאות. זה הרבה פעמים במרכאות.

חגית לרנאו: תראי, מהניסיון שלי, לנו היה תיק אחד עם שני עברייני מין.

השופטת דורנר: אם אני מבינה נכון, פה אנחנו יכולים הרי לעשות את כל השיפורים הדרושים. לא יעסיקו אותנו סתם. הם יפקחו עליו.

חגית לרנאו: אני רוצה כמה משפטים. איך שאני חושבת על המגנון הזה, והוא כן משנה את הצורה שבה אנחנו חושבים היום, זה ליצור בתוך הדבר הזה שלא משנה איך נקרא לו, כי אם אני, מה שהיה לי בראש זה משהו כמו צו ענישה או צו ענישה חלף מאסר, כאילו להשתחרר מהמילה מבחן, אבל לא משנה איך נקרא לו, זה באמת אפשר לתת את זה לקופירייטר, הרעיון הוא לבנות איזה סל של פתרונות ולעשות התאמה הרבה יותר אינדיבידואלית. שחלק ילכו באמת לכיוון של שלי"צ או עבודה התנדבותית, וחלק מה שחשוב זה להשאיר אותם במקום עבודה, וחלק מה שחשוב זה לשבץ אותם במסגרת עבודה, ואפשר לצרף לזה קנס או צדק מאחה או מאסר לילה בפיקוח וליצור משהו שבאמת בית המשפט בהמלצה של שירות המבחן יכול להתאים חליפה יותר מדויקת לכל אחד מהאנשים ולעשות איזה יחס בין גמול לטיפול, שזה בעיניי הדבר. אני כן רוצה להתחבר דווקא לדברים שהשופטת דורנר אמרה בהתחלה, שנדמה לי שבשביל שזה יעבוד, צריך גם ליצור שינוי מבני בתוך בית המשפט. אבל זה לא רק בית משפט קהילתי. בית משפט קהילתי זה ענף אחד של משהו שהוא יותר רחב, של ה-solving problem court, שכאילו יש בתי משפט לסמים ויש בתי משפט שמתמחים בעבירות של אלימות במשפחה ויש בתי משפט שאנחנו דיברנו על זה במסמך שעכשיו העברנו, של מתחמים בנאשמים שהם עם בעיות נפשיות וקוגניטיביות, ויש את בתי המשפט הקהילתיים. הרעיון הוא לקחת שופטים שבעיניי בתי המשפט הקהילתיים מכל הדבר זה נראה לי יותר - - - , אבל כי זה לצאת לקהילות, אבל במקום אחר, נגיד כמו המודל של בית משפט לסמים בתל אביב, זה אפילו שינוי שהוא לא כזה עתיר משאבים מבחינה ארגונית, אבל כן ליצור התמחויות ותפיסת עולם שהיא תפיסת

עולם הוליסטית יותר, לא רק בה הנאשם עכשיו ואנחנו מקסימום נעשה לו טובה ונשלח אותו לשיקום. נדמה לי שדבר כזה יכול לעבוד אם הוא לוקח את שני הדברים ביחד. אם הוא עושה גם איזשהו שינוי בתפיסה המבנית של בית המשפט וגם מייצר פתרון שהוא פתרון רחב, הוליסטי שעובד מול שירות המשפחה. החלקים הפיקוחיים, שכן דיברו על זה בפעם הקודמת, שהחלקים הפיקוחיים ישארו אצל שב"ס, אלה שיש להם הגבלות תנועה או כאלה.

אורן גזל אייל: אני חושב שרוב האנשים שהיום בתי משפט שולחים לעבודות שירות, זה אנשים שהם אומרים טוב, ציבוריות אני חייב להטיל עליו עונש מאסר, אבל אני לא רוצה שהוא יהיה בכלא, כבית משפט, ואז זאת האלטרנטיבה. אם האלטרנטיבה תהיה מבחן חלף מאסר, הם ישתמשו בו באותה מידה.

אפרת שוהם: מה שבתוך הרעיון שאנחנו מדברים עליו, הדבר שלגמרי לא ברור לי זה האם המחשבה היא שזה עדיין נשאר כסטטוס של אסיר כמו היום עבודות שירות, כי העובדה שאנשים בעבודות שירות הם בסטטוס של אסיר ומבחינת כל רישום פלילי הם בעצם היו אסירים, יש לזה משמעות רחבה.

אורן גזל אייל: זה ברור שזה אחד הדברים שצריכים לדון עליהם. אני חושב שזה צריך להיות סטטוס של אסיר, א', כדי להבחין את זה במבחן, ב', כדי שבתי המשפט ירגישו שיש להם כלי עונשין אמיתי, כי אם הם לא היו בסטטוס כזה, אז באמת החשש שאת הבעת, שהם ישלחו אותם לכלא, יותר גדול.

יהושע למברגר: יש לי כמה הערות. היום לכאורה כל מה שמדברים עליו, אפשר להשיג את זה על ידי עבודות לתועלת הציבוריות יותר אינטנסיביות, הגבלות שגם לרבות מגורים בצו מבחן יכולים לתת היום, זאת אומרת הגברת הפיקוח וגם אלמנטים של שיקום. כל המרכיבים היום שדיברנו עליהם, נכנסים להגדרה בלי לשנות את החוק.

השופט דורנר: זה היה הרעיון שלי.

יהושע למברגר: לכאורה זה אפשרי. אנשי שירות המבחן יסכימו איתי. אני חושב שזה אפשרי. למה זה לא אפשרי? בגלל שני דברים: א', בראש

וראשונה יש מסורת של אופן הפעלה של סמכות. אי אפשר בהחלטה של מישהו, בהמלצה של ועדה,

השופט דורנר: הרעיון הוא להעביר את זה מהשב"ס,

יהושע למברגר: לא, אפשר להמליץ בפני שירות המבחן כהחלטה

של ועדה, אנה תמליצו בבתי המשפט להפעיל את הסמכות שלכם,

השופט דורנר: הרעיון הוא האם אם נעביר את כל הסמכות הזאת

משירות בתי הסוהר לשירות המבחן והם יפעילו את כל העבודות שירות פלוס מבחן

וכו' וכו', האם הם יוכלו לעשות זאת? אומרים לי שכיוון שהחוק מורה על עבודות

שירות בצורה מאוד מאוד נוקשה, לא תהיה להם הגמישות הדרושה להתאמה

אינדיבידואלית ולפיקוח נכון, ואז לא עשינו כלום.

אורן גזל אייל: מה ששוקי אומר זה שהיום, כבר היום אפשר

להחליט שאם שופטים, במקום להטיל עבודות שירות יטילו מבחן אינטנסיבי,

יהושע למברגר: עזבו רגע את עבודות השירות. אם אנחנו נשאף

לכל אחד מהפרמטרים פיקוח עבודה ושיקום,

השופט דורנר: אתה משאיר את עבודות השירות ולא עושה בהם

שימוש.

יהושע למברגר: הסמכות הפורמלית קיימת. אני חושב שזה לא

יכול להתבצע מסיבה אחת פשוטה של מסורת המשפט. המשפט פועל לפי מסורת של

הפעלה. יש איזה קוד הפעלה שהוא לא קשור לסמכות הפורמלית, אלא בדי. אן. איי

של הסמכות, והדי.אן.איי של הסמכות של שירות המבחן בכל הפרמטרים האלה,

פיקוח, שיקום ועבודה, הם בדרגה מאוד מאוד מתונה, ולכן לשנות את זה בהחלטה,

לא בחקיקה אלא בהחלטה, זה מאוד מאוד קשה. זה אחד.

השופט דורנר: נכון.

יהושע למברגר: גם אלמנט של הסטיגמה. הסטיגמה היא גם

אלמנט משמעותי ביכולת שינוי. אני בהחלט חושב שאפשר, למרות שהסמכות נתונה

כיום, אפשר לשדרג אותה ולהפעיל אותה בעוצמות הרבה יותר משמעותיות.

השופט דורנר: אבל אז אתה צריך לשנות את החוק.

יהושע למברגר: לשנות את החוק, לומר ברחל ביתך הקטנה. מה

שהיום כתוב סמכויות להשגחה, צריכים לתרגם את זה לסמכות א', ב', ג'.

השופט דורנר: תקרא לזה מעצר כמו שיש מאסר בעבודות שירות,

תעשה מאסר בצו ענישה או שלילת חירות.

יהושע למברגר: יש לי הערה. היום למשל עבודות שירות זה עונש

מאסר שהוא לא בהכרח קשור לשיקום. אדם, אפילו שהוא לא מקבל שיקום, הוא

יכול לקבל כמובן מאסר בעבודות שירות. כאשר אנחנו רוצים לעשות בעצם לצמצם

את הסמכות. לא דיברתי על לבטל. בגלל ההערה הזאת אני לא חושב שצריכים לבטל

את זה, אבל להמעיט מהיקפי השימוש או לבטל אותם, אני האחרון שארצה לבטל

את זה, המשמעות היא שאנחנו עוברים לאלמנטים של שיקום, והיום לפי חוק

הבניית הענישה, ללכת לשיקום, אתה צריך לצאת, אמנם זה לכאורה טכנית אבל

לכאורה בטיעון שבונים טיעון אנליטי, יש לזה משמעות, בגלל שהיום אתה יכול

ללכת לעבודות שירות, להגדיר את מתחם העונש הראוי בלי שחרור ולתת מאסר. פה

אני מדבר בעיקר על היבטים של סגוריה בלי לחרוג ממתחם העונש ההולם. כדי

לחרוג ממתחם העונש ההולם כלפי הקלה, אתה צריך אלמנט של שיקום.

אורן גזל אייל: אתה יכול להגדיר,

יהושע למברגר: זה עומד בניגוד לכל מה שנאמר עד עכשיו, בגלל

שאני בוחן את המתחם של העונש ההולם בלי קשר לנסיבות האישיות של הבן אדם.

אורן גזל אייל: נכון.

יהושע למברגר: ואתה כן רוצה ללכת לשיקום בעיקר בגלל

הנסיבות האישיות של הבן אדם. נניח יש פריצה, אדם פרץ פעם אחת. כשאתה תלך

להגדיר את מתחם העונש ההולם, אתה לא מתחשב באלמנט של השיקום. יכול

להיות שהבן אדם הזה עבר עשרים פעם פריצה או הוא נקי לחלוטין. אתה בוחר

מתחם שהולם את העונש ההולם לגבי מה זה פריצה.

אורן גזל אייל: נכון.

יהושע למברגר: עכשיו, אתה בדרך כלל לא תיתן לו שלי"צ. מתחם

העונש ההולם לא יאמר שלי"צ מתוך שיקולי שיקום.

- אורן גזל אייל:** אבל עבודות שירות כן, נכון?
- יהושע למברגר:** עבודות שירות כן.
- אורן גזל אייל:** אבל אם נגדיר את הצו ענישה כחלופה למאסר של עד חצי שנה?
- יהושע למברגר:** אורן, אתה לא תיתן לבן אדם צו ענישה שיש בו מרכיב משמעותי גם של שיקום.
- אורן גזל אייל:** לא בהכרח שיקום.
- יהושע למברגר:** איך אתה יכול לבחון אפילו 20% של שיקום כאשר בסופו של דבר יתברר בבית המשפט שמדובר באדם שיש לו עבר פלילי של מאסר על תנאי, יש לבן אדם הזה עבירות בעבר של פורץ סדרתי. איך אתה יכול בכלל לחשוב על 20% שיקום בלי שאתה רואה את הבן אדם הזה?
- השופטת דורנר:** סליחה, אני פשוט חושבת שזה לא נכון מבחינה אנליטית. לדעתי כשאני שולחת אדם לכלא, אני מקווה שהוא לא ישב רק בכלא כדי לשבת בכלא וילך וימשיך, שיטפלו בו בכלא, זאת אומרת כל עונש וכל עונש שהחברה הזאת נותנת חוץ מהוצאה להורג או מאסר עולם. כאשר אני אומרת זה מרתיע, למה מרתיע, איך מרתיע? אני בכל סוג עונש מצפה שהאיש יחזור ולא ימשיך לעבור עבירות. אם הוא לא יודע לקרוא ולכתוב, שבכלא ילמדו אותו לקרוא ולכתוב, שיקבל טיפול פסיכולוגי ואם הוא עבריין מין, שיטפלו בו. זה מה שאני מצפה מהכלא. אני לא רוצה שיענו אותו שם. לכן כאשר אני אומרת, העונש ההולם הוא מאסר, זה לא סותר, זה לא מאסר בשיקום. מאסר זה סוג מסוים של עונש, לכן אני יחד עם זאת רוצה להכביד עליו, להעניש אותו כחלק מללמד אותו לקח. בכל עונש יש אלמנט של שיקום, לכן אני אומרת, העונש הראוי לעבירה יותר חמורה של פריצה, הוא מאסר. אם הוא כזה אדם שמגיע לו מאסר עשר שנים, אז עבודות שירות לא מתאימות. אני מדברת על עבירות שמגיע מאסר אבל לא לתקופה ארוכה של שנים.
- יהושע למברגר:** זה יוגדר כמאסר?

השופט דורנר: כן, זה מה שאמרתי. צריך להגדיר את זה כמאסר בעבודות שירות, בצו ענישה, בצו שלילת חירות. זה בהחלט עם סטיגמה. קודם כל מאסר, זה הרעיון.

יהושע למברגר: אדם כזה לא יוכל, בית משפט לא יתן לפני שנשמע תזכיר שירות מבחן. ברגע שאתה כבר הולך לשירות תזכיר מבחן, זאת אומרת הגדרת מראש שהבן אדם הזה, אתה מתחשב בנסיבות ספציפיות.

השופט דורנר: אני מבקשת שירות מבחן גם לאנשים שאני שולחת אותם למאסר.

רחל שרביט: אפשר לקרוא לזה מאסר לריצוי בקהילה.

אורן גזל אייל: אם זה מחליף את עבודות השירות. נגיד האדם הזה, בכלל השיקום לא רלוונטי, הוא משוקם, לא רלוונטי שיקום בעניינו והעונש ההולם לעניינו הוא חצי שנת מאסר והיום אנחנו ממירים את זה בעבודות שירות. בחלופה הרלוונטית הזאת לא יהיו עבודות שירות. במקום זה יהיה צו ענישה או צו לשלילת חירות. במסגרת צו הענישה הזה, כיוון שלא צריך לשקם אותו, זה המקרה שאני לוקח לדוגמא שלך, ניתן לו של"צ של 900 שעות, סתם, נניח, שזה יהיה התחליף של חצי שנת מאסר, של"צ של 900 וזה מתחם העונש ההולם.

יהושע למברגר: יש פה משהו חשוב. צו הענישה הזה יכול באופן תיאורטי לכלול גם אלמנט בלי שיקום בכלל.

אורן גזל אייל: נכון, ודאי. הוא יכול לכלול אלמנטים שיקומיים. זה גם פוטר את הצורך בתזכיר של הממונה ותזכיר של השירות.

יהושע למברגר: אוקיי, הבנתי.

אפרת שוהם: אני רוצה להעיר איזושהי הערה שלא תקדם אותנו. אני רוצה רק להגיד מה מצאו בארצות הברית, אבל לא השוו את זה לעבודות שירות. בניתוחי על שעשו בארצות הברית והשוו שירות מצו מבחן לצו מבחן אינטנסיבי יותר, לא נמצא שינוי בחזרה לעבריינות. ההנחה היתה שאם יחמירו את הפיקוח במסגרת המבחן, ההנחה היתה שאם יחמירו את הפיקוח, יורידו את העבריינות החוזרת. זו הערה אחת. הערה שנייה, לאמירה שלך ששולחים אנשים

לכלא מתוך ציפייה שהם יקבלו שם איזה טיפול, אז אני חייבת להגיד משהו ממש ממש מעניין מהיום. במסגרת איזשהו מחקר שאני עושה על הפיקוח האלקטרוני, לקחנו את כל האסירים שריצו תקופת מאסר מלאה ב-2005-2006 שזה 11,000 אסירים, קצת פחות והשווינו את זה לקבוצה שהיתה בפיקוח אלקטרוני. אנחנו רואים משהו שכולם אומרים פה כל הזמן, אבל אומרים שאין לנו מספיק מספרים. כל מאסר מעלה את הסבירות. לאסירים עם שני מאסרים יש סיכוי של 2.65 למאסר חוזר בהשוואה לאסירים עם מאסר אחד, ויש פה טבלה עם 3,4,5,6,7, זה רגרסיה לוגיסטית שמראה את הסיכוי לחזור. זאת אומרת שאנחנו מצפים שיהיה שיקום, אבל צריך להיות ברור סביב השולחן הזה שכל מאסר מעלה באופן משמעותי מאוד את החזרה למאסר הבא.

אורן גזל אייל: אנחנו יודעים שהמאסר מעלה או שהאסירים האלה הם האסירים שבאופן,

אפרת שוהם: לא. אורן, בקרב האסירים האלה. השווינו מתוכם, מתוך אותם 11,000 אנשים שהיו במאסר אחד עד 15 מאסרים נדמה לי היו לנו שם.

אורן גזל אייל: לא, אבל זה לא אומר שאם לא נטיל עליהם את המאסר השני אז הם לא יחזרו, כי יכול להיות שזה האופי של האנשים שנידונים למאסר שני, ולא שהמאסר גרם לזה, אבל בסדר.

אפרת שוהם: לכן הדיון פה הוא מאוד חשוב, כי הוא בא למנוע את המאסר הראשון, כי הסיכוי שאדם ישלח למבחן אחרי מאסר שני, הוא כבר הרבה יותר נמוך.

אורן גזל אייל: אוקיי, אז אנחנו מסכימים שהעונש הזה יכול להיות גם עונש גמולי לחלוטין. כמובן שיכול להיות בזה גם מרכיב שיקומי אם יש לצורך במרכיב כזה.

השופטת דורנר: תצטרכו אתם, כדי לתת לזה יותר שיניים, לתת לנו יותר איך תסדרו את זה וגם עם החשב שלכם, עם עלות. יש לנו נציג האוצר פה וצריך לדעת את הדברים האלה, על מה אנחנו מדברים.

- אורן גזל אייל:** בכפוף לכל זה, למישהו יש הסתייגות או הערה על הרעיון של מבחן אינטנסיבי בשם אחר, צו ענישה?
- השופטת דורנר:** לא לשכוח את השם, מאסר ב..
- אורן גזל אייל:** מאסר ב..
- השופטת דורנר:** כי זה גם מתאים לי לחוק.
- אורן גזל אייל:** דרך אגב, זה לא מופרך אם רוצים לחסוך מאסרים קצרים, להגיד שזה יכול להחליף גם מאסרים של עד שנה.
- השופטת דורנר:** כן, בסדר.
- ואדים גורדון:** רציתי רק להעיר בהקשר לזה. לנושא הזה כן יש בסיס חוקי לביצוע הצו הזה, נכון?
- אורן גזל אייל:** בלי שהוא יהיה חלף מאסר. זה ההבדל היחיד.
- ואדים גורדון:** אם אנחנו לא הולכים לכיוון של שינוי חקיקה, איך אנחנו יכולים לדאוג שאין פה הרחבת הרשת, כלומר שיותר אנשים יכנסו למאסר? בתור חלופת מאסר ודאי שאנחנו רואים פתרון חשוב. הנושא הזה כן חשוב וזה אחד הפתרונות שאנחנו כן חשבנו עליו, אבל איך אנחנו יודעים שאנחנו לא מרחיבים את הרשת?
- אורן גזל אייל:** אחד, אנחנו מבטלים את העונש של עבודות שירות ומגדירים בחוק שזה בא להחליף את עבודות השירות.
- ואדים גורדון:** לא, בלי שאתה משנה את החוק.
- השופטת דורנר:** לא, אי אפשר, זה לא הולך, זה מה שדיברנו. אני ישר חשבתי אם אפשר, כי זה הכי נוח, אבל זה לא הולך. אנחנו נצטרך לתת כלי יותר טוב, יותר מעשי.
- אורן גזל אייל:** טוב, את רוצה שרחל תדבר על בתי משפט קהילתיים?
- השופטת דורנר:** כן, בוודאי.
- אורן גזל אייל:** לא התכוונת לזה.

רחל ויינשטיין: האמת היא שאם הייתי יודעת, אז הייתי יותר מתכוונת, אבל אולי אגיד כמה דברים. הייתי בסיור בניו יורק במשך שבוע, כשהמטרה היתה לראות בתי משפט קהילתיים. היינו בבית משפט קהילתי כזה בשכונת רדהוק בברוקלין ובעצם ראינו איך העסק עובד. אולי אתאר דרך דוגמא של מקרה שאני ראיתי מתחילתו ועד סופו. בית המשפט הקהילתי ברדהוק מטפל במשהו כמו 4,000 מקרים בשנה. בכל המקרים האלה מטפל שופט אחד. כל בית המשפט הזה מושתת על שופט אחד שמטפל לא רק בנושאים פליליים אלא בנושאים אזרחיים מסוימים שהוחלט שבית המשפט יטפל בזה. שם לא מתנהלים משפטים. אנשים מודים וגם מוכנים להיכנס לכל התהליך שקורה בבית המשפט.

השופט דורנר: זה הבנתי. כל העניין מבוסס על זה שמתרכזים בגזר הדין ולא מתרכזים בהרשעה.

רחל ויינשטיין: בדיוק, ואולי בתהליך שלפני גזר הדין כדי שהתיק לא יתקיים. כל בית משפט קהילתי הזה מבוסס על עבירות יחסית קלות, אבל יחד עם זאת עבירות שיכולים להיות בצידם עונשי מאסר. זה לא רק העבירות הקלות. יש גם עבירות, חלק מהמקרים שראינו שם,

השופט דורנר: הרי יש להם guidelines, שזה בכלל חובה.

רחל ויינשטיין: נכון. העיקרון של בית המשפט הזה זה העניין של הנגשה לקבילה של בית המשפט, שיהיה קשר לבית המשפט עם הקהילה ועם הבעיות הספציפיות של אותה קהילה. בית המשפט בעצם צומח מתוך הבנה והיכרות של הקהילה, של הקשיים שלה, של הבעיות שלה ושל הצרכים המרכזיים שלה, זאת אומרת שעושים איזשהו תהליך של מיפוי צרכים ותקשורת בין בית המשפט לקהילה לפני ההקמה שלו. העניין השני זה הפיתוח אמון בין בית המשפט לקהילה מתוך איזושהי תפיסה שהציבור איבד את האמון שלו בבית המשפט.

השופט דורנר: מה זה קהילה? מי הקהילה?

רחל ויינשטיין: הקהילה זה השכונה המורחבת בעצם, למשל רדהוק זה שכונה בברוקלין שיש בה הרבה מאוד מהגרים ובית המשפט קם בעצם בתוך הקהילה הזאת עם הקשיים. זו היתה תקופה ברדהוק מאוד בעייתית עם

פשיעה מאוד גבוהה בשכונה הזאת. בעקבות רצח של מנהל בית הספר הוחלט לעשות שינוי בתפיסה והרבה מאוד משאבים שהכניסו ובעצם לא הצליחו לפתור את הבעיות. החליטו ללכת אל פתרון אחר שהוא הבית משפט קהילתי הזה. אולי אתאר מה קורה שם, כדי קצת להבין.

ואדים גורדון: יש לי שתי שאלות בשלב זה. מה המטרה של בית המשפט הזה? דבר שני, אם את מדברת שבית המשפט הזה מטפל בקהילה, מה בדיוק הקהילה? כי ברוקלין לדעתי זה מיליון תושבים, אולי קצת פחות.

רחל וינשטיין: שכונה בברוקלין שהגודל שלה בערך 12,000 תושבים אם אני זוכרת נכון.

ואדים גורדון: הוא בית משפט קהילתי שמטפל אך ורק בתושבים האלה?

רחל וינשטיין: רק של השכונה הזאת. אני רוצה לסייג את העניין של הנתונים, אני אעדכן את הפרוטוקול. בית המשפט נותן מענה להיקף קצת יותר רחב מהשכונה. הם הרחיבו את ההיקף של השכונה. אני אתאר פחות או יותר מה קורה כשמגיע תיק, מגיע נאשם. אני ראיתי שם נאשם שהגיע נהיגה תחת השפעה של סמים. הגיע לבית המשפט, השופט פוגש אותו, שואל אותו, אתה ביצעת את העבירה? אתה נהגת תחת השפעה של סמים? הבחור אומר כן. השופט אומר לו, אני מבין שאתה משתמש בחשיש, כי היה כתוב איזה סוג סם. הבחור אמר, כן. השופט שאל אותו כמה זמן. הבחור אמר שהוא משתמש כבר כמה שנים. השופט שאל אותו אם הוא חושב שהוא צריך עזרה בלא להשתמש בסמים. הבחור אמר כן. השופט אמר לו, תשמע, יש למעלה קליניקה משפטית בקומה השנייה של בית המשפט. אני שולח אותך עכשיו לקליניקה המשפטית, אתה תשב עם עובדת סוציאלית בקליניקה המשפטית, אחרי הפגישה אתה תחזור אלי. עולה הבחור לקליניקה המשפטית בליווי פקיד בית המשפט שנמצא שם, עולה לקליניקה המשפטית, יושב, מנהל שיחה עם העובדת הסוציאלית. במידה ולא יהיה עובד סוציאלי בדיוק לאותו עניין, יש שם איזה תשעה עובדים סוציאליים, ארבעה עובדים סוציאליים case manager שהם בעצם עוזרים לעובדים הסוציאליים. במידה ומישהו מהם לא פנוי, קובעים לו ליום

המחרת אבל לא מעבר לזה. העובדת הסוציאלית קיבלה אותו באותו רגע, עושה לו איזשהו אינטייק של משהו כמו שעה, בעצם בודקת מה קורה מבחינת השימוש הישיר שלו בסמים, האם הוא רוצה גמילה, האם הוא מוכן להתחיל תהליך, ונגמרת השעה, יש לה איזושהי תמונה לגבי האיש. היא מתחילה לבדוק איפה יש איזשהו מקום גמילה שמוכן לקבל אותו לתהליך כבר מהזמן הקרוב. אנחנו יושבים בבית המשפט יום חמישי בצהריים. היא מרימה טלפון למרכז הגמילה הראשון. המרכז גמילה אומר לה, אנחנו לא יכולים, לא מספיק פנויים, סוגרת את הטלפון, מרימה טלפון למרכז גמילה שני. מזמינים אותו לאינטייק ביום שבת. הבחור יושב לידה. מזמינים אותו לאינטייק ביום שבת. היא באותו רגע מתאמת איתו את ההגעה לאינטייק, בודקת את הביטוח הרפואי שלו ואת האפשרות שלו לקבל את זה דרך הביטוח, עושה את כל התהליכים, סוגרת, כותבת מייל לשופט שכולל משהו כמו ארבע-חמש שורות. במייל הזה היא כותבת, ראיתי את הבחור, הבחור אכן מוכן ללכת לגמילה, הוא משתמש חמש שנים, חשוב שהוא יתחיל בתהליך הזה. הבחור מתחייב בפניי להתחיל בתהליך הזה, והמייל הזה מגיע למתאם בתוך אולם בית המשפט, למתאם בין הקליניקה לבין בית המשפט. המתאם הזה מעביר באותו רגע, מיידית את המייל הזה לכל הגורמים, סגור, תובע, שופט וכולם קוראים את המייל. הבחור בינתיים יורד מלמעלה, מתייצב באולם בית המשפט. השופט מסיים את התיק הקודם, אומר לו לקום, אומר לו, כרגע קיבלתי את ההודעה מהקליניקה, אתה מוכן ללכת לטיפול? אתה מתחייב ללכת לטיפול הזה? ביום שבת תתייצב שם? הבחור מתחייב בפני השופט שביום שבת הוא יתייצב שם. השופט אומר לו, אני רוצה לראות אותך בעוד שבועיים כדי לראות אם הלכת וכבר היית במפגש נוסף בקליניקה. השופט מתאם איתו, הוא שואל אותו, ביום הזה והזה בשעה הזאת והזאת נוח לך להגיע אלי פעם נוספת? הוא קובע איתו את הפעם הבאה שהוא מגיע אליו למטה. הבחור הזה לאורך כל תקופת הגמילה, השופט מתאם בעצם את מספר הפעמים שהוא פוגש אותו. אם הוא רואה שנגיד הוא מתמיד בתהליך, הוא יראה אותו אחרי שלושה שבועות. אם הוא רואה שמשוהו כאן משתבש, הוא רואה אותו אחרי שבועיים. במהלך התקופה הזאת יש ישיבות צוות. העובד סוציאלי ממשיך

לעקוב אחרי האיש, מה קורה איתו, איך הוא משתף פעולה. כל שבוע ביום חמישי יש ישיבת צוות שמתתפים בו השופט, התובעת והסנגור. מי שמוביל את ישיבת הצוות הזאת, זה הקליניקה הטיפולית. הם יושבים ודנים בכל המקרים שבעצם צריך לדווח לבית המשפט לגבי ההתקדמות שלהם, מה קורה, חושבים אם יש משהו לעשות.

השופט דורנר: ואם משהו לא הולך?

רחל וינשטיין: אני שאלתי את השופט את השאלה הזאת, מה קורה כשלא הולך. מה שהוא אומר, שברוב המקרים הוא לא מוותר. הוא טוען שכמעט אין דבר כזה שאי אפשר. הוא לא מוותר. הוא אומר, אני אקרא לו עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם. אם אין ברירה, אז הוא ידון אותו בסופו של דבר לאיזשהו עונש. יכול להיות שהוא ידון אותו ל-Community service, שזה בהחלט עונש. ה-Community service מתבצע שם בצורה מדהימה. השופט קובע עבודות שירות שזה יותר לשל"צ, זה לא עבודות שירות. הוא שולח אותם, למעלה יש יחידה של ה-Community service. הוא קובע לו Community service. האיש עולה למעלה, נקבעת לו תכנית. בתכנית אומרים לו ממחר בבוקר, לא בעוד חודש, לא בעוד שבועיים, מחר בבוקר אתה מתייצב. קובעים את התכנית, מחר בבוקר אתה מתחיל אותה, ואז מחר בבוקר הוא מתייצב בבית המשפט. זה שכונתי הרי. הוא מתייצב בבית המשפט. האחראי על ה-Community service בעצם הולך איתו או עם הקבוצה כולה ויש להם פרויקטים בתוך השכונה. יש פרויקט של אחזקת הגן הציבורי למשל, שהם יוצאים כל יום לעשות עבודה של אחזקת הגן הציבורי של השכונה. יש כאן את התרומה בעצם לשכונה.

יהושע למברגר: מה הבסיס הנורמטיבי של כל האופרציה הזאת?

רחל וינשטיין: החוקי?

יהושע למברגר: כן.

רחל וינשטיין: זה יותר דומה לסגירת תיק מותנה, זאת אומרת

מה שעושים, האיש בא, הוא עומד בכל התכנית, אז בעצם לא נותנים לו עונש, אלא

מה שהוא עשה בעצם זה העונש שלו. לא נותנים לו בנוסף מאסר על תנאי.

השופט דורנר: אני הבנתי שהוא מקבל הרשעה. אני הבנתי שהוא

מקבל הרשעה וכל העניין הוא רק לאדם שמוכן להודות באשמה.

רחל וינשטיין: כן.

השופט דורנר: וזה אומר הרשעה, כי זה נותן את הבסיס החוקי

להפיל עליו את כל הדברים האלה. כך אני הבנתי מדניאלה.

רחל וינשטיין: יכול להיות. זאת נקודה שאני לא מספיק יודעת.

מה שמעניין שם זה המיידיות, העברת המידע בין כולם והמעקב הקבוע של השופט
ושל כל הגורמים.

השופט דורנר: הדבר הכי חשוב פה זה המיידיות, כי כל הדברים

האלה שנמשכים אצלנו שנים עד שהפורץ שאומרים לו מתי המשפט שלו יתברר,
פותח את היומן שלו ואני לא ממציאה, ואומרים לו בתאריך זה וזה, אומר לא, יש לי
משפט אחר, וזה לא בדיחה. אתם יודעים שזה לא בדיחה.

רביד זקל: בית המשפט הקהילתי הזה רק עוסק ב- case

managing כזה של עבריינים כאלה או שיש לו גם תיקים שהוא מנהל כמו שפה בית
משפט מנהל, של תיקים רגילים? כי אני חושבת שהשושבין העיקרי פה זה באמת
בית משפט שצריך לדחוס את זה ליומנו העמוס של שופט שככה אמור לטפל ברגיל
בהמון תיקים,

השופט דורנר: הוא מטפל רק בתיקים שהאיש מודה.

רביד זקל: המעורבות שלו היא מאוד מאוד עמוקה.

השופט דורנר: בוודאי.

רביד זקל: מעניין אותי לדעת אם הוא עובד רק ככה או שחוץ

מזה הוא גם צריך לנהל תיקים רגילים?

רחל וינשטיין: לא, בית המשפט הזה, מופנים אליו מקרים

מיוחדים.

אורן גזל אייל: יכול להיות שהיום, אם ביום רביעי יעבור החוק

להסדר - - -, יש שם סעיף שמאפשר גם לעשות מבחן, זה מחייב מבחן בתוך זה. הסעיף הזה דחוי.

רחל שרביט: עד ששירות המבחן יגיד שאפשר?

אורן גזל אייל: כן. עד שהשר יפעיל את הסעיף הזה, והשר יפעיל

את הסעיף הזה כשהיו תקציבים להכיל אותו ויכול להיות שאז אפשר יהיה לעשות את זה מחוץ לבית משפט.

השופטת דורנר: זה יהיה מסלול נוסף למה שאתה אומר. אתה

צודק לגמרי. לא צריך תמיד בית משפט.

חגית לרנאו: לדעתי, אם אני מבינה נכון, זה נראה ששירות

המבחן לא יכול לשבת שם מבחינת התפיסה של הצדדים. גם התובע.

אורן גזל אייל: כן, התובע לא..

חגית לרנאו: הסגור בוודאי.

אורן גזל אייל: תיאורטית זה יכול היה להיות התובע.

חגית לרנאו: יכול לשבת שם רשם אם לא רוצים שופט, אבל

צריך סמכות שיפוטית בתוך הדבר הזה. לעשות את זה סמכויות של רשם. זה תהליך שחלק ממה שנותן לו תוקף, חלק ממה שגורם לבחור הזה בכל זאת להשתתף בגמילה, ואני מניחה שזו לא הפעם הראשונה בחיים שמישהו שאל אותנו, אתה רוצה גמילה, זה הסמכות של השופט גם מתוך הכבוד הנורמטיבי של בית משפט וגם מתוך העובדה שהשופט יכול תמיד להפסיק את זה ולשלוח אותו למשהו אחר. יש להם כל מיני מנגנונים. קראתי קצת על בתי משפט לסמים. הם לפעמים שולחים אותו לאיזה יומיים למעצר, אם הוא חורק, כדי שייזכר. יש דברים שרק שופט. יכול להיות שאפשר לחשוב על רשם, אבל צריך דמות שיפוטית.

אפרת שוהם: אני רוצה להגיד משהו על האבחנה בין בית משפט

קהילתי לבית משפט סמים, כי באמת אולי בית משפט קהילתי זה איזושהי כותרת רחבה יותר, אבל צריך לזכור שלפעמים כשאנחנו מעתיקים דברים מארצות הברית אנחנו שוכחים שהם עברו שם איזושהו תהליך. הם עברו תהליך של שיטור קהילתי

שקהילה הוגדרה בין כביש לגשר ובין ההר לבין כביש ראשי, והשיטור הקהילתי באמת היה שיטור ממוקד בעיה ואז העבירו את זה משיטור לבית המשפט, ובמקביל היה נושא של הצדק המאחה שבעצם מסתכלים קדימה ולא אחורה ולכן אדם מודה ומתחילים רק אחרי שאדם הודה, והחיבור בין צדק מאחה ובין שיטור קהילתי הביא לבית משפט קהילתי. אני אומרת, בואו אולי נתחיל יותר בזהירות ויותר בקטן, כי למשל בניגוד למה שאמרתי קודם על מבחן יותר אינטנסיבי, אז כשדייב וילסון היה פה בארץ לפני שנה, הוא הראה שוב, ניתוח של 43 מחקרים שמראים שדווקא בית משפט סמים כן מוריד את החזרה לעבריינות, ומוריד באופן מובהק, זאת אומרת הנתונים שהוא הראה היו מאוד יפים. בית משפט סמים לא מבוסס על העניין של כשיש קהילה חזקה שהיא שותפה לשיקום, אלא הוא מבוסס על בית משפט שלוקח אחריות לתהליך של מה קורה עם אותו אדם, ויכול להיות, מישוה הזכיר את עדנה בקנשטיין שהיא אולי התחילה עם זה. יכול להיות שצריך להתחיל באמת עם בית משפט סמים ולא בית משפט קהילתי, שאני חושבת שהוא כבר איזושהי התפתחות של תהליכים שבארץ לא ממש הצליחו, לפחות לתפיסתי.

באדי חסייסי: הוא הצליח לבסס קשר בין המשטרה לציבור, אבל לא בהורדת פשיעה.

אפרת שוהם: כן, וגם רוב הציבור לא יודע מה זה שיטור קהילתי וצדק מאחה. זה גם כן לא נכנס לשפה הפלילית, אז אנחנו לא שם.

חיים ויסמונסקי: אני פספסתי כשסיפרת. איך נאשם מגיע מהכביש הראשי אל בתי המשפט, מערכת המדינה לצורך העניין אל בית המשפט הקהילתי? באיזה שלב זה קורה? בהתחלה באים לבית המשפט הפלילי, שם נגיד מודים ביום כזה של ניתוב תיקים? יש לך מושג איך מגיעים לשם?

רחל ויינשטיין: יש שם קשר מאוד הדוק עם המשטרה המקומית, עם המשטרה של הרובע, והרבה מהמקרים הם מגיעים דרך המשטרה.

באדי חסייסי: יש מערכת יחסים מאוד מיוחדת בין השופט לבין העבריין. זה שופט מסוג אחר, זה מן אח מלווה, מנטור כזה. הוא לא ממחר להפעיל את הסנקציה. הוא אומר נו, נו, נו, אתה הבטחת לי. מה שהבנתי, הפרוייקט הזה

בהוואי שהקשר הזה, ככל שמצליחים ליצור קשר בין העבריין לשופט מן יחסי אמון, מן יחסי מחויבות, זה בעצם זה. האתגר הכי גדול במערכות האלה, זה הפיקוח, זה איך שופט יכול בעצם לוודא, כי זו מערכת מאוד מסורבלת. כמו שאמרה אפרת, העדויות הן מאוד טובות. קצת קשה להבין מה בדיוק הפונקציה של הקהילה. אני לא מבין מה התרומה של הקהילה בתוך מבנה הענישה.

השופט דורנר: גם אני לא הבנתי.

חגית לרנאו: בניו יורק יש את ה-center for court innovation, שזה עמותת מחקר כזאת שהיא גם חוקרת וגם כאילו עובדת על ההקמה של כל הדברים האלה. שווה אולי לנסות ליצור איתם קשר. ככל שאני יודעת בראשם עומדים כמה יהודים טובים. אולי הם יבואו לארץ הקיץ.

מרדכי קרמניצר: בהנחה שמיצינו, אני רוצה לשאול את רחל האם יש מסגרות שיקום בעולם שזוקפות לעצמן הצלחות, שאם היו לנו אמצעים היינו מנסים אותם בישראל? האם יש דברים שאתם לא מעיזים להגיד כי אין אמצעים אבל זה קיים בעולם, זה מצליח? האם יש דברים כאלה?

רחל ויינשטיין: אחד הדברים שראיתי עכשיו כשהייתי בסיוור בניו יורק, הלכנו גם ל-probation שם. כמו שאמרתי בפעם הקודמת, שנדהמתי לראות שיש שם איזושהי חזרה מהכיוון של רק ענישה ורק פיקוח גם לכיוונים של שיקום ושל הנגשת משאבים. היום המושגים שלהם זה הנגשת משאבים לאוכלוסיות שבעצם המשאבים לא מצליחים להגיע אליהם. הלכתי לאיזושהו מרכז חדש לגמרי בהארלם, שהגענו לשם ממש כמה ימים לפני פתיחתו של שירות המבחן, וזה פשוט היה החלום להתגלמותו. זה מרכז שבעצם באים לשם אנשים משירות המבחן ושיש לו המון המון סוגים של משאבים בצורה של משאבי השכלה, זאת אומרת מי שצריך השלמת השכלה ל-10-12 שנות לימוד וכו'. יש שם כל הנושא של תעסוקה.

אורן גזל אייל: רק עבריין יכול לקבל.

השופט דורנר: אני הבנתי שדיוור אפשר לקבל רק אחרי שגרים שבועיים ברחוב.

רחל ויינשטיין: אבל מה שמעניין, זה בעצם הנגשת השירותים לאנשים האלה, אבל זה שירותים שלא ממציאים אותם מחדש, זאת אומרת שירותי תעסוקה שקיימים נגיד כמו אצלנו. יש שירות תעסוקה, להנגיש אותו לאנשים במקום שלהם תוך בניה של תוכניות שהן רלוונטיות ומתאימות לאנשים. תעסוקה, דברים שקשורים בחינוך ילדים.

השופט דורנר: אבל לשם מגיע עבריין שהוא נושא עונש? מי הקהל?

רחל ויינשטיין: אנשים שהם ב-probation.

השופט דורנר: אנשים שבהם במבחן.

רחל ויינשטיין: שהם נמצאים במבחן. זה נראה לי משהו, ואם אנחנו מדברים על חלקים קהילתיים, זה נראה לי כיוון מאוד נכון, כי זה שימוש במשאבים שקיימים, זה לא משאבים שממציאים אותם. זה הכל תוכניות קיימות, רק תנגישו אותם למקום אחד.

ענת אסיף: מה להנגיש? שם הם לומדים?

רחל ויינשטיין: כן, כן, שם. יש חדרים.

ענת אסיף: זה קצת מפספס את הרעיון של לחזור לקהילה, לא?

רחל ויינשטיין: זה בתוך הקהילה. תדמיני למשל, אני חושבת על העיר לוד. תחשבי שקס מן מקום כזה, מן בניין כזה שכל השירותים נמצאים בו. מגיע לשם יומיים בשבוע שירות התעסוקה ונותן את התוכניות שלו, ומגיעים יומיים בשבוע מי שמטפל בנושא של התפתחות ילדים וכו' ונותן את השירותים האלה. את בעצם נותנת לאנשים שהם חסרי משאבים לחלוטין, ואנחנו לא מדברים על משאבים פיזיים.

רחל שרביט: תחשבי שבמקום שהם יסתובבו בעצמם בין המסגרות,

רחל ויינשטיין: והם לא יסתובבו. אנחנו יודעים פה שהאנשים האלה לא יסתובבו. הייתי שם שלוש שעות בביקור, התעניינתי בחלק של ה-

probation. אני חושבת שכן, אבל אני לא יודעת לתת לך תשובה ודאית. קוראים

לפרוייקט הזה NEON. אפשר לראות את זה באינטרנט.

ענת אסיף: יש מקומות שזה עובד שם?

רחל ויינשטיין: יש אחד שעומד. מתוכננים ארבעה כאלה בעיר ניו

יורק. השני זה זה שאנחנו ראינו, שעמד להיפתח, הוא כבר עובד, שזה היה בהארלם, אבל אין עוד מספיק תוצאות.

השופט דורנר: צריך משהו חדש.

רחל ויינשטיין: כן, אבל זה מבוסס על איזושהי תפיסה שנבנית פה

במשך כמה שנים וחשוב ללמוד ולהכיר. דרך אגב זה מאוד מדבר אלי בסיכום שנה של השנה שלנו של השנה האחרונה בשירות המבחן, דיברנו כל קצין מבחן מחווי דיבר על החלום שלו, ואני ציירתי מן מודל כזה בלי שידעתי שאני הולכת לראות אותו כמה חודשים אחר כך. עבורי זה היה ממש התגשמות של חלום.

השופט דורנר: ----- אגב, את רוב מעשי הפשיעה הם היו מבצעים

בשכונה שלהם, היו גונבים את הטלוויזיה שבעמל רב, בעבודה קשה השיגו-----

רחל שרביט: נכון. שתינו התחלנו בבאר שבע.

אפרת שוהם: אני ליוויתי את הפרוייקט של שיטור קהילתי בשש

שנים הראשונות כשהגעתי למפקד התחנה בלוד והצגנו את הרעיון של שיטור קהילתי וזה עבודה מול הקהילה, אז הוא אמר לי, זה רעיון מצוין, תחליפו לי קהילה, אני בתוכו.

אורן גזל אייל: הישיבה הבאה היא ב-26 באוגוסט ואנחנו ננסה

להביא אז את השופט של בית המשפט לסמים כדי לדבר על הנושא הזה. אם את יכולה להציע הצעה כמצע לסוג של דיון בנושא של,

חגית לרנאו: אני הצעתי, אני שלחתי הבוקר.

אורן גזל אייל: אוקיי.

השופט דורנר: תודה רבה, להתראות לכולם.

הישיבה ננעלה בשעה 19:45